

ČR – Okresní soud v Karlových Varech
Moskevská 17
360 33 Karlovy Vary

Interní protikorupční program

Aktualizované znění

Obsah : Vnitřní předpis předsedy Okresního soudu
v Karlových Varech

Zpracovala : Ing. Bc. Jana Purkartová, ředitelka správy soudu

Účinnost od: 30.6.2018

Vydáno: 30.6.2018

Platnost od: 30.6.2018

Evidenční číslo: 45 Spr 1366/2018

Rozdělovník: zaměstnanci Okresního soudu v Karlových Varech

1. Úvod

Interní protikorupční program Okresního soudu v Karlových Varech, který realizuje požadavky Vlády české republiky vycházející ze strategie v boji s korupcí formulovaných v jejich usneseních (aktuálně v UV č. 1077/2015 ze dne 21.12.2015 k aktualizaci Rámcového resortního interního protikorupčního programu) a opatřeních a navazuje Resortní protikorupční program Ministerstva spravedlnosti ČR (Instrukce MSp č.j. 18/2013-OKE-OFKú55, ve znění Instrukce č.j. 13/2015-OK-OFK).Postup při aktualizaci je dále upraven Instrukcí MS č. j. 13/2015-OK-OFK/94, kterou se stanoví postup při aktualizaci RIPP Ministerstva spravedlnosti, IPP organizčních složek státu a příspěvkových organizací v resortu MS a Katalogu korupčních rizik, ve znění Instrukce . 2/2018 ze dne 12.3.2018 čj. 14/2018-OK-OFK/18.

2. Definice pojmů

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci definovat jako zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Výzkumy jednoznačně potvrzují, že přes všechny individuální a skupinové iniciativy je to stát a jeho politická reprezentace, kdo musí iniciovat skutečná opatření proti korupci a musí o jejich potřebě a účelnosti přesvědčit občany.

Protikorupční politika musí brát v úvahu komplexní charakter korupce jako společenského jevu, zejména nelze korupci jednostranně zužovat na trestné činy úplatkářství.

V každém případě je třeba mít neustále na zřeteli, že korupční jednání není pouze jednání v rozporu s morálkou, ale jedná se o trestný čin, tedy jednání v rozporu se zákonem.

Korupce je projevem chyby v rozhodovacím a řídicím procesu. Součástí korupčního vztahu je vždy ten, kdo rozhoduje, jeho moc odchylovat se od stanovených pravidel, výměna takto vychýleného rozhodnutí za výhodu a nesprávnost, protiprávnost nebo amorálnost takového vztahu výměny. V širším smyslu je účast v korupčním vztahu etickým a mravním selháním jednotlivců.

3.Cíle interního protikorupčního programu

Interní protikorupční program Okresního soudu v Karlových Varech (dále „IPP KV“) je dokument, který nastavuje řídicí a kontrolní mechanismy v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání. Zároveň definuje korupční jednání v širším smyslu (nejen jako přijímání úplatků a podplácení).

Cílem IPP KV je vytvořit prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity zaměstnanců

a aktivní propagací etických zásad, např. v rámci vzdělávání zaměstnanců, propagací protikorupčního postoje vedoucími pracovníky a naplňováním Etického kodexu zaměstnance soudu. Nedílnou součástí podpory protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochrana oznamovatelů.

IPP KV by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech probíhajících v rámci veškeré činnosti Okresního soudu v Karlových Varech. Současně by měl obsahovat preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je mapa rizik, obecných a především korupčních rizik, která tvoří přílohu IPP KV. Důležitým prvkem je významnost rizika. Ke zvládnutí rizik s vyšší mírou významnosti a vyšší pravděpodobností výskytu je třeba nastavit kontrolní mechanismy a zaměřit prověřkovou činnost. U rizik s menší mírou pravděpodobnosti výskytu klást důraz na dodržování Etického kodexu, vzdělávání zaměstnanců, výběr zaměstnanců, nastavení systému pro oznamování korupce.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. Aktivním řízením korupčních rizik by IPP KV měl vnášet do řídicího systému takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti nepřímého zvýhodňování. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí.

4. Obecná opatření

Ke snížení rizika výskytu korupce mohou obecně přispět opatření spočívající v dodržování právních předpisů, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

Obecně:

- Důsledně dodržovat právní normy.
- Zajistit transparentnost všech činností při kterých může ke korupčnímu jednání docházet.
- Zavést vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.
- Zavádět v rámci kapacity pravidlo čtyř očí, případně aby na každou činnost dohlíželi dva navzájem nezávislí zaměstnanci.
- Ze všech uskutečněných jednání přímo se týkajících rozhodování nebo postupu v níže uvedených oblastech povinně pořizovat zápisy.
- Dodržovat Etický kodex zaměstnanců soudu. Soudci postupují dle etického kodexu přiměřeně v souladu s § 79 – 83 zákona č. 6/2002., o soudech a soudcích.

V oblasti zadávání veřejných zakázek:

- Postupovat podle ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a Instrukce MSp
- trvale využívat monitorovací a kontrolní systém procesu zadávání veřejných zakázek.
- Zajistit povinné vzdělávání v oblasti veřejných zakázek (vzdělávání managementu).
- Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek zajistit dodržování zásad

transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

- výběrové komise sestavovat tak (např. formou rotací zaměstnanců), aby byla možnost korupčního jednání minimalizována.
- Využíváním elektronického nástroje
- Využíváním elektronického tržiště

V oblasti uzavírání a realizace smluv (dodávky zboží, služeb apod.):

- Provádět vyhodnocování aktuálních nabídek před výběrem a rozhodnutím o dodavateli nebo zhotoviteli.
- Zajistit dodržování obvyklých cenových relací.
- Provádět řádnou kontrolu plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů Okresního soudu v Karlových Varech.

V oblasti hospodaření s majetkem státu:

- Zamezit přejímání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především důsledným výkonem řídicí finanční kontroly na všech úrovních řízení.
- Zamezit nedůvodnému poskytování záloh (plateb předem) dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního.
- Při uzavírání nájemních smluv dbát na to, aby cena nájmu byla sjednána ve výši v místě a čase obvyklé.

V oblasti správního řízení a rozhodovací pravomoci:

- Postupovat jednoznačně dle platného správního řádu.
- Zajistit několikastupňový kontrolní mechanismus při rozhodování u správního orgánu, důslednou průběžnou kontrolu a možnost vyloučení z důvodů podjatosti.
- Zamezit kontaktu rozhodujícího úředníka s účastníkem řízení, případně omezit na nezbytný.

V oblasti kontrolní a auditní:

- Provádět namátkové kontroly činnosti.
- Zavést účinný a důsledný systém kontroly výkonu a činnosti úředníků.
- Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.

V oblasti řídicí:

- Na poradách vedení na všech úrovních věnovat dostatečný prostor prevenci možného korupčního jednání.
- Vytvářet předpoklady pro soulad platového ohodnocení úředníka se stanovenými povinnostmi a odpovědnostmi tak, aby jakákoliv možnost ke zneužívání svěřených pravomocí byla pro něj aktuálně i perspektivně zjevně nevýhodná.

- Důsledně dbát, aby vedoucí zaměstnanci a zaměstnanci pověřeni výkonem kontroly po linii řízení měli své povinnosti zapracovány v popisu pracovní činnosti.
- Nekompromisně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
- Důsledně kontrolovat činnosti identifikované jako rizikové a pravidelně je vyhodnocovat.
- V případě pochybení nebo selhání zaměstnance seznámit ostatní zaměstnance na pracovních poradách s případem a s opatřeními, která byla přijata.
- Za porušení povinností stanovených právním předpisem nebo interním aktem řízení uplatňovat vůči zaměstnancům příslušné sankce.

V oblasti přijímání nových zaměstnanců:

- Zabezpečit objektivnost procesu přijímání nových zaměstnanců.
- Pro eliminaci nepotismu obsazovat vedoucí funkce zásadně na základě řádného výběrového řízení.
- Při obsazování pracovních míst s výrazným rizikem potenciálních korupčních nabídek využívat i možnost psychologického vyšetření uchazeče.
- Vyhledávat uchazeče s vysokým standardem osobní etiky.

V oblasti vzdělávání:

- Poskytnout novým zaměstnancům v rámci vstupního vzdělávání základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci, zejména ve vztahu k zásadám Etického kodexu .
- Zajistit pro zaměstnance v průběhu jejich pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné průpravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.
- Organizovat specializované kurzy zaměřené na protikorupční jednání.

V oblasti legislativní činnosti:

- Při přípravě a posuzování nových právních předpisů nebo novelizací stávajících právních předpisů analyzovat a vyhodnocovat v nich možné zdroje korupčního jednání a usilovat o jejich eliminaci. Obdobně postupovat při přípravě a posuzování interních aktů řízení.

3. Hlavní zásady a úkoly interního protikorupčního programu Okresního soudu v Karlových Varech

- I. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu
- II. Transparentnost

III. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol
IV. Postupy při podezření na korupci
V. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

I. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cílem je snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

Hlavními nástroji jsou:

- **Etický kodex zaměstnance Okresního soudu v Karlových Varech**, jenž stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců, které nevyplývají ze zákona či vnitřních předpisů, ale definuje a propaguje čestné a etické jednání a definuje jednání nežádoucí, upravuje postup a povinnosti zaměstnanců v oblasti výskytu korupce či podezření na korupční jednání. Porušení Etického kodexu je posuzováno jako porušení pracovních povinností zaměstnance ve smyslu pracovních předpisů, v tomto směru je provedeno doplnění Etického kodexu ze dne 3.5.2016, vedené pod 45 Spr. 1029/2016.

Termín / T/: trvale

Odpovídá /O /: předseda soudu,
místopředsedkyně, ředitelka správy
soudu

- **propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky** spočívající zejména v dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování důležitosti dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření z výskytu korupce; tento postup je součástí každodenní činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.

Termín / T/: trvale

Odpovídá /O /: předseda soudu,
místopředsedkyně, ředitelka
správy soudu

- **vzdělávání zaměstnanců** na všech úrovních, zaměřené na protikorupční problematiku; oblast protikorupčního vzdělávání není dosud upravena samostatným interním předpisem. Je třeba zařadit protikorupční problematiku do vstupního vzdělávání zaměstnanců a rovněž do všech dalších vzdělávacích aktivit.

T: trvale

O : předseda soudu, místopředsedové,
ředitelka správy soudu,
personalistka

- **systém pro oznámení podezření na korupci**, umožňující oznámení podezření na korupci zaměstnanců; obecně upraveno Etickým kodexem, dále k tomu slouží protikorupční linka, na které lze podezření na korupční jednání oznámit. Pro přijímání oznámení nutno využívat všech komunikačních kanálů, snadno dostupných, s ochranou důvěrnosti a totožnosti oznamovatele, možnost přijímat anonymní oznámení. K tomu je určena protikorupční linka :

377 867 333 a e-mailová adresa podatelna@osoud.kva.justice.cz.

- **ochrana oznamovatelů**, spočívající v nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám upozorňujícím v dobré víře na možné korupční jednání. Správně nastavený systém oznamovacích mechanismů napomáhá zabránit nekalému jednání, předchází problémům a posiluje etiku a kulturu uvnitř organizace.

T: trvale

O : předseda soudu

II. Transparentnost

Cílem je odrazovat zaměstnance od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

Hlavními nástroji jsou:

- **zveřejňování informací o veřejných prostředcích**, spočívající např. v centrální evidenci smluv a objednávek, zveřejňování způsobů nakládání s majetkem, zejména s nepotřebným majetkem, zveřejňování nájemních smluv, informace o rozpočtu, o veřejných zakázkách a výběru dodavatelů.
- zveřejňování informací o plnění ze smluv, veřejných zakázek atd. na portálu Otevřená data justice a dle pravidel zák. č. 340/2015 Sb. o registru smluv.
- zveřejňování informací o systému rozhodování, o struktuře a kompetencích při rozhodování organizace zaměstnancům a další veřejnosti. Zčásti řešeno povinností zveřejňovat informace podle § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

T: trvale

O: hospodárka, rozpočtář soudu

- **zveřejňování informací o systému rozhodování**, o struktuře a kompetencích při rozhodování organizace zaměstnancům a další veřejnosti. Zčásti řešeno povinností zveřejňovat informace podle § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Informace o struktuře organizace jsou dostupné pro zaměstnance i pro veřejnost na internetových stránkách MSp www.justice.cz.

T: trvale

O: ředitelka správy soudu

III. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Hlavními nástroji jsou:

- **hodnocení korupčních rizik**, spočívající v pravidelném ročním hodnocení korupčních rizik ve všech činnostech Okresního soudu v Karlových Varech, obsažených v mapě korupčních rizik a v přijatých opatřeních k eliminaci korupčních rizik. Tento dokument je součástí interního protikorupčního programu.

T: trvale

O: ředitelka správy soudu

- **monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci**, spočívající v pravidelném testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení rizik spojených s korupčním jednáním. Tento proces je součástí řídicí činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.

T: trvale

O: předseda soudu, ředitelka správy

- **prošetřování rizikových oblastí**, spočívající v zaměření činnosti na oblasti s vysokým stupněm korupčního rizika. Zjišťování a upřesňování rizikových oblastí všemi vedoucími zaměstnanci v rámci provádění vyhodnocování jednotlivých činností.

T: trvale

O: předseda soudu, ředitelka správy

Stupeň	Pravděpodobnost výskytu
1	téměř vyloučený, výjimečný
2	možný, nepravděpodobný
3	možný, pravděpodobný
4	pravděpodobný, častý
5	téměř jistý

IV. Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného jednání.

Hlavními nástroji jsou:

- postupy při prošetřování podezření na korupci, spočívající ve správně vytvořeném systému hlášení případů podezření na korupční jednání a k prověření oznámené informace:
 - a) rozpoznání podnětů a podezření
 - b) posouzení podezření
 - c) sestavení plánu prošetření, včetně stanovení rolí a odpovědností
 - d) prošetření podezření na korupci
 - e) v případě potvrzení podezření přijetí nápravných opatření (v rovině pracovně právní, v rovině trestně právní)

T: trvale

O: předseda soudu, ředitelka správy soudu.

- **následná opatření**, spočívající v disciplinárních opatřeních, řešení vzniklých škod a úpravě nastavení vnitřních procesů, zveřejňování informací a závěrů na webových stránkách justice.

T: průběžně

O: předseda soudu, ředitelka správy soudu

V. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem je zdokonalování IPP KV a koordinace protikorupčních aktivit s dalšími resorty.

Hlavními nástroji jsou:

- **vyhodnocování IPP KV**, spočívající ve vyhodnocování účinnosti (tzv. Hodnotící zpráva) jeho jednotlivých částí, v situaci na úseku definovaných obecných i korupčních rizik, v účinnosti a dodržování definovaných protikorupčních opatření. Cílem je především odstranit či omezit předpoklady pro korupci, sledovat úkoly vyplývající z usnesení vlády v oblasti strategie boje proti korupci a zabezpečit jejich rozpracování.

T: do 30.6.sudého kalendářního roku O: předseda soudu, ředitelka správy soudu.

- **zpráva o IPP KV**. Obsahem zprávy je stav působení protikorupčních nástrojů, plán nápravných opatření, systém a rozsah realizovaných školení, mapa korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledek jejich prověření, zhodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.

T: do 31.3. následujícího sudého roku O: předseda soudu, ředitelka
s vyhodnocením vždy k datu 31.prosince správy soudu.
lichého kalendářního roku

- **aktualizace IPP KV**, prováděná na základě jeho pravidelného vyhodnocování vedoucími zaměstnanci. Aktuální znění bude zveřejňováno na intranetových stránkách Okresního soudu v Karlových Varech a na stránce zdejšího soudu na webu Msp ČR www.justice.cz.

T: do 30.6.sudého kalendářního roku O: předseda soudu, ředitelka správy
soudu

- **v aktualizaci** Katalogu korupční rizik OSKV společně aktualizací IPP KV

T: do 30.6.sudého kalendářního roku O: předseda soudu, ředitelka správy
soudu

4. Stanovení odpovědných osob

Za realizaci, vedení, aktualizaci a vyhodnocování IPP KV odpovídají vedoucí zaměstnanci Okresního soudu v Karlových Varech v souladu s jeho organizačním řádem a dle odpovědnosti vyplývajících za přijímaná protikorupční opatření uvedených v mapě korupčních rizik.

Koordinační činností týkající se IPP KV je pověřen předseda soudu.

5.

Závěrečná ustanovení

Interní protikorupční program Okresního soudu v Karlových Varech je závazný pro všechny zaměstnance Okresního soudu v Karlových Varech. Jsou povinni interní protikorupční program v potřebném rozsahu respektovat a řídit se jím.

V Karlových Varech dne 30.6.2018.

Mgr. Aleš Fikker
předseda Okresního soudu v Karlových Varech

Přílohy: *Příloha č. 1 - Katalog korupčních rizik Okresního soudu v Karlových Varech*